

Lausuntopyyntö ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/27332/2023.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan Suomen rahapelijärjestelmää uudistetaan avaten sitä lisenssimallilla kilpailulle viimeistään 1.1.2026. Hallitusohjelman mukaan uudistuksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja sekä parantaa rahapelijärjestelmän kanavointiastetta.

Pelastakaa Lapset ry:n lausunto ehdotukseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

Pelastakaa Lapset kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotukseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi.

Pelastakaa Lapset on erittäin huolissaan kevään 2024 aikana päätetyistä laajoista leikkauksista yleishyödyllisten toimijoiden julkiseen rahoitukseen. Järjestö pitää myönteisenä hallituksen esitystä lahjoitusten verovähennysoikeuden laajentamisesta ratkaisuna tukemaan kansalaisjärjestöjen rahoitusta, muttei näe tämän kattavan riittävästi laajoja julkisen rahoituksen leikkauksia.

Pelastakaa Lapset näkee erittäin tärkeänä selvittää lisäkeinoja turvaamaan yleishyödyllisten toimijoiden rahoitus ja toimintaedellytykset merkittävänä osana yhteiskuntaamme. Pelastakaa Lapset näkee, että osana sisäministeriön käynnissä olevaa rahapelijärjestelmähanketta tulisi selvittää myös mahdollisuus kansalaisjärjestöjen yksityisrahoituksen tukemiseksi.

Pelastakaa Lapset ry kannustaa selvittämään suomalaisten yleishyödyllisten toimijoiden yksityisrahoittamisen mahdollisuudet sekä rahapelaamisen haittojen tehokkaampaa ehkäisyä rahapelijärjestelmän uudistamisen yhteydessä

Rahapelijärjestelmää koskevan lainsäädäntöhankkeen tavoitteena on selvittää rahapelijärjestelmän uudistamista hallitusohjelman mukaisesti ja valmistella ehdotus lisenssijärjestelmään siirtymistä koskevaksi säädösperustaksi. Uuden rahapelijärjestelmän tavoitteena on myös ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja sekä parantaa rahapelijärjestelmän kanavointiastetta.

Rahapelijärjestelmän uudistamisen taustalla on tarve katkaista Veikkaus Oy:n tulouttaman tuoton ja valtionavustusministeriöiden arpajaislaissa säädettyjen käyttötarkoitusten välinen yhteys. Jatkossa järjestöjen avustukset myönnetään suoraan valtion budjettivaroista.

Pelastakaa Lapset on erittäin huolissaan muutosten vaikutuksesta järjestöjen kokonaisrahoitukseen, rahoituksen ennakoitavuuteen ja järjestösektorin toimintaedellytyksiin. Nykyinen hallitus on päättänyt tehdä laajat leikkaukset kansalaisjärjestökentän rahoitukseen valtion budjetissa, pelkästään sosiaali- ja terveysalan järjestöiltä leikataan 130 miljoonaa euroa, eli neljännes, vuonna 2027. Leikkausten myötä on selvää, että osa tukea tarvitsevista ihmisistä jää SOTE-järjestöjen tuen ulkopuolelle kuormittaen entistä enemmän ja monitahoisesti julkisia sosiaali- ja terveyspalveluja.

Yleishyödyllisillä järjestöillä on erittäin merkittävä rooli yhteiskunnassamme muun muassa kansalaisten osallistumisen mahdollistajina sekä yhteiskunnan useiden eri tahojen tarvitsemien erilaisten palveluiden tuottajana. Tämän merkittävän yhteiskunnallisen roolin turvaamiseksi järjestöjen rahoituspuhjan uudistamiseen on selvitettävä useita vaihtoehtoisia keinoja.

Pelastakaa Lapset yhtyy Vastuullinen Lahjoittaminen Vala ry:n kantaan siinä, että rahapelijärjestelmän uudistamista tulisi selvittää myös suomalaisten yleishyödyllisten yhteisöjen yksityisrahoituksen mahdollistamisen näkökulmasta.

Useissa Euroopan maissa (esimerkiksi Alankomaat, Iso-Britannia ja Saksa) ja myös muissa Pohjoismaissa (Ruotsi ja Norja) raha-arpajaisten tuottoja on ohjattu menestyksekkäästi yleishyödylliseen toimintaan. Vala ry nostaa kannanotossaan esiin raha-arpajaisilla kerättävän Euroopassa järjestösektorille vuosittain jopa 10 miljardia euroa. Giva Sverigen tilastojen mukaan yksistään Postkodlotteriet AB muodostaa ruotsalaisten edunsaajajärjestöjen rahoituspuhjusta 6-16 prosenttia riippuen järjestön koosta. Vala ry:n kannanotossaan esiin nostaman arvion mukaan Suomessa voisi olla raha-arpajaisten kautta mahdollista ohjata vuosittain jopa 140 miljoonaa edunsaajajärjestöjen työhön.

Pelastakaa Lapset kehottaa selvitettävän osana rahapelijärjestelmän uudistamista muita Euroopan ja Pohjoismaita vastavan mallin mahdollisuutta Suomessa turvaamaan yleishyödyllisen sektorin yksityisrahoitusta pitkällä tähtäimellä.

Pelastakaa Lapset pitää erittäin tärkeänä, että osana hanketta selvitetään keinoja ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja. Järjestö pitää tärkeänä, että selvitettäessä mahdollisuutta rahapelien tuottojen ohjaamisesta yleishyödylliseen toimintaan, selvitetään myös tähän liittyviä riskejä, rajoitteita sekä reunaehdoja. Järjestö yhtyy Vala ry kantaan siinä, että hankkeessa tulee selvittää ja ottaa huomioon mahdollisuus matalariskisten yleishyödyllisten raha-arpajaisten järjestämiseen.

Vala ry nostaa kannanotossaan esiin, että tuoreen järjestötutkimuksen mukaan puolet haastatelluista järjestöistä pitää mahdollisuutta järjestää raha-arpajaisia yleishyödylliseen toimintaan hyvänä julkisena toimenpiteenä järjestöjen varainhankinnan toimintaedellytysten tehostamiseksi. Vala ry nostaa myös esiin, että selvitysten mukaan kansalaiset mieltävät pelit, joiden tuottoja ohjataan hyväntekeväisyyteen, yhdeksi mieluisaksi osallistumistavaksi järjestöjen tukemiseen.

Lisätietoja:

Veli Liikanen
Yhteiskuntasuhdejohtaja
veli.liikanen@pelastakaalapset.fi

Sanna Kuusisto
Johtaja, viestintä ja varainhankinta
sanna.kuusisto@pelastakaalapset.fi